

P.O. Box 562.

24 lutego 49

Kochany Mietku,

Odsyłam Ci korektę, raczej jej fragment z jedynym błędem. Nie mogę odgadnąć, co się z Tobą dzieje i dlaczego tak wytrwale milczysz. Jest to już piąty list bez odpowiedzi. Nie pisze do mnie także Terlecki, Staś, a nawet poczciwa Naglerowa. Czyście się poobrażali, czy co? Dopominam się o to dlatego, że w moim pustkowiu listy są jedynym związkiem ze światem. Dość już jestem daleko od wszystkich - czemu Ty się jeszcze zamykasz przede mną? Napisz mi, jak jest właściwie z „Wiad[omościami]”. Dlaczego Terlecki wyszedł z „P[olski] W[alczącej]”? Co znaczy zmiana w „rządzie”? O wydarzeniach tych pisze historyk Andrzej Friszke: „Decydująca faza kryzysu politycznego w Londynie rozpoczęła się 4 lutego 1949 r., gdy ministrowie Bronisław Kuśnierz i Stanisław Sopiński postawili ultimatywne warunki dotyczące rekonstrukcji rządu m.in. przez wprowadzenie doń przedstawiciela SL «Wolność» oraz powołania Rady Narodowej. W sukurs przyszedł im Pragier i nazajutrz wszyscy trzej podali się do dymisji. W tej sytuacji 5 lutego dymisję złożył cały rząd Bora-Komorowskiego, którą Prezydent przyjął pięć dni później” (A. Friszke, *Życie polityczne emigracji*, Warszawa 1999, s. 103). W rezultacie długich rokowań, w których pojawiła się m.in. propozycja gen. Andersa utworzenia rządu bezpartyjnego, misji tej podjął się Tadeusz Tomaszewski, którego - jego rząd powstał 7 kwietnia 1949 r., a miesiąc później powołano Radę Narodową bez historycznych stronnictw. Czy to są kpiny z ludzi, czy może poszli wreszcie po rozum do głowy, choć na to nie wygląda. Mój Chopin chodzi po wydawcach, wszystko wzięło inny obrót, niż mi obiecywano, opowiem Ci kiedyś o tej niewiarogodnej [!] kabale, a z góry przygotuj się na coś monstrualnego. Leszek jeździ z filmem o Laskach Od stycznia do kwietnia 1949 r. Lechoń objeżdżał różne skupiska polonijne na Wschodnim Wybrzeżu (m.in. Filadelfia w Pensylwanii, New Haven i Bridgeport w Connecticut, Bayonne w New Jersey, miejscowości na Long Island, okolice Nowego Jorku) z prezentacją filmu. Pokazy odbywały się pod egidą Committee for the Blind of Poland (nowojorskiego Komitetu Pomocy Niewidomym w Polsce, powstałego w 1946 r. z inicjatywy Felicji Krance i Haliny Rodzińskiej, późniejszych wieloletnich jego liderek; pierwszą donacją na rzecz Komitetu było 1000 dolarów ofiarowane przez Artura Rodzińskiego), dochód zaś przeznaczony był na pomoc kalekim niepełnosprawnym polskim dzieciom. Lechoń wygłaszał najpierw wstępne przemówienie, a później występował w roli komentatora niemego filmu. Zob. szerzej: B. Dorosz, *Skamandryci na emigracji w świetle najnowszych badań w archiwach amerykańskich (Nowy Jork – Chicago – Stanford w Kalifornii)*, w: *Meandry Skamandrytów*, red. W. Appel., Toruń 2011, s. 23-48. i podobno nieźle zarabia. Czermański dostał się z powrotem do „Fortune”. Zosia obcięła włosy i ślicznie wygląda. Piękne wiersze Sułkowskiego Wierzyński mógł komentować jego wiersz Z Bacha, „Wiadomości” 1949, nr 5 (148) z 30 stycznia, ewentualnie też wcześniejszy, Scena, „Wiadomości” 1948, nr 50 (141) z 12 grudnia.. On, Herling-Grudziński i T. Nowakowski - to najwybitniejsze nowe talenty na emigracji. Prześlijcie mi książkę Nowakowskiego. Dlaczego nie pozyskasz dla „Wiadomości” pani czy panny Alicji Drwęskiej, to też talent. Napisz do mnie na św. Kazimierza, królewicza Litwy, 4-go marca. To będzie prezent. Ściskam mocno
Kazimierz
Czy mógłbym gdzieś wydać tom wierszy?

Dopisek na lewym marginesie:

Czy to prawda, że Palester Roman Palester postanowienie o pozostaniu na emigracji powziął w istocie rok później, w połowie 1950 r., aczkolwiek „Decyzja o emigracji i wyborze statusu uchodźcy politycznego nie została podjęta nagle i pod wpływem impulsu, dojrzewała w nim przez kilka lat powojennych, które kompozytor traktował jako swoisty test życia i praktyki zawodowej. [...] Między 1948 a 1949 rokiem (z korespondencji z Grzegorzem Fitelbergiem wynika, że nawet i wcześniej) krystalizuje się ostatecznie myśl o emigracji, choć trudno Palestrowi było zdecydować, jaki kraj mógłby być miejscem «życiowego postoj» [...]. Staje się tak za sprawą sprawozdawcy niemieckiego radia z Baden-Baden, który recenzję z prawykonania Palestrowej Wisły na XXIV Festiwalu Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej w Brukseli kończy sensacyjną informacją: kompozytor «wybrał wolność». Zaskoczony w pierwszej chwili tak nieoczekiwanym obrotem spraw, po niedługim namyśle decyduje się jednak potwierdzić, że rzeczywiście wybrał wolność” (V. Wejs-Milewska, *Radio Wolna Europa na emigracyjnych szlakach pisarzy*. Gustaw Herling-Grudziński, Tadeusz Nowakowski, Roman Palester, Czesław Straszewicz, Tymon Terlecki, Kraków 2007, s. 27-29). odmówił powrotu do Polski? Tu zaszedł taki wypadek z Kassernem.